ἀντίθετα.

— Χριστὸς ἀνέστη !

— Ἀληθινὸς ἀνέστη !

Καὶ πάλι δρόμο. Ἀκούραστα τὰ πόδια τῆς μάνας μὰ κ' ἡ σκέψη της ὅμοια δούλευε. Ἡ καρδιά της ξεχείλιζε ἀπὸ γλυκειὰ λαχτάρα, καὶ τὰ μάτια της βούρκωναν σὰ συλλογιζότανε τὴ στιγμὴ ποὺ θἄσφιγγε στὴν ἀγκαλιὰ τὸ Θανασό της καὶ θὰ τόνε φιλοῦσε στὸ μέτωπο, στὰ μάγουλα, στὰ χέρια: «παιδάκι μου !» Τότες ἔπιανε τὴν ἄκρη τοῦ μπαρεζιοῦ της, σκούπιζε τὰ μάτια της κι' ἀναστέναζε παθητικά. Ἤτανε μάλιστα στιγμὲς ποὺ τὴν ἔπνιγαν τ' ἀναφιλητά... Κ' ἔπαιρνε δρόμο, κι' ἄφηνε δρόμο.

Τὸ δεύτερο μεσημέρι κόντευε. Ὁ ἥλιος βαροῦσε κατάμπαλα. Ὁ ἴσκιος τῆς γυναίκας μίκραινε ὁλοένα, μαζευότανε κοντά της. Τὰ πόδια της νοιώθανε κάποια κούραση τώρα, καὶ θἄθελε νὰ κάτσῃ μὰ ὁ πόθος τὴν ἔσπρωχνε ὁλοένα μπροστά...

Μιὰ βουὴ ἄκουσε πίσω της, καὶ σὲ λίγες στιγμὲς ἕν' αὐτοκίνητο προσπέρασε σηκώνοντας σύγνεφο τὸ μπουχό. Ἔπειτα, ἀπὸ ἕναν καρρόδρομο, μπῆκε στὴ δημοσιὰ ἕνα κάρρο. Ἀπάνω καθότανε ἕνα ἀντρόγενο μὲ τὸ παιδάκι τους. Τὸ κάρρο σταμάτησε, κι' ὁ ἄντρας ρώτησε τὴ Μαριγὼ ἂν θέλῃ ν' ἀνεβῇ ἐπάνω. Καὶ σὰ βρέθηκε ἀπάνω καὶ κάθησε στὴ μεσιανὴ τάβλα, ἄρχισε νὰ μιλάῃ γιὰ τὸ γιό της μὲ καμάρι, κ' οἱ χωριάτες τὴν ἀκούγανε πρόθυμα καὶ μάλιστα ἡ γυναῖκα ἔσκυψε καὶ φίλησε τὸ παιδάκι της : —«Θανάση τόνε λένε καὶ τὸ δικό μου». «Νὰ σοῦ ζήσῃ, κυρά, νὰ τόνε δῇς καταπῶς θέλ' ἡ καρδιά σου». Κι' ἔτσι ἡ Καραμπάτσαινα πῆγε ἀκόμη δυὸ ὧρες δρόμο ὥς ποὺ ἔφτασαν σ' ἕνα χωριό. Ἐδῶ κατοικοῦσε τ' ἀντρόγενο. Ὁ ἄντρας, δείχνοντας πέρα, εἶπε :

— Βλέπεις ἐκεῖνα τὰ σπίτια ποὺ ἀσπρολογᾶνε ; Εἶνε ἡ Φήβα... Ὧς μιὰ ὥρα δρόμο εἶνε. Ὅλο ἴσα... Σύρε στὸ καλό.

— Ὁ Θεὸς μαζί σου ! εὐχήθηκε καὶ ἡ γυναῖκα του.

Ἡ Καραμπάτσαινα ἔβαλε τὸ χέρι της στὴν καρδιά ! «—Σπολλάτη... Νὰ ζήσετε σὰν τὰ βουνά !» Καὶ ξακολούθησε τὸ δρόμο της. Τώρα πιὰ πήγαινε γρήγορα. . Ἡ ἄσπρη γραμμὴ τῆς χώρας, πότε κρυβότανε πίσω ἀπὸ τοὺς ἐλαιῶνες, πότε ξεπρόβαινε ὅλο καὶ πιὸ καθαρή. Ὁ ἥλιος ἦταν ἀκόμη ψηλὰ δυὸ καλάμια, κ' ἡ Καραμπάτσαινα λογάριαζε νὰ φτάσῃ πρὶν ἀπὸ τὸ βράδυ.

Μὰ ὅσο ζύγωνε, μιὰ βουὴ ἀξεδιάλυτη, σὰν ἀπὸ πολλὲς ἀνθρώπινες παρουσίες, ἔφτανε στ' αὐτιά της. Καὶ ἡ βουὴ αὐτὴ δὲν ἐρχότανε ἀπ' ἀριστερά, ἀπὸ τὴν πολιτεία, μὰ ἀπὸ δεξιά, ἀπό τὸν κάμπο.

Ξάφνου, ἡ καρδιά της πήδησε. Τῆς φάνηκε σὰ ν' ἄκουσε σάλπισμα... Σίγουρα αὐτὸ ἦταν: σάλπισμα. Λοιπόν ; Ἔ, λοιπὸν ἐδῶ κοντὰ εἶνε ὁ γιός της ! Ἐδῶ γύρω ! Καὶ τὸ περπάτημά της νίνηκε τρέξιμο...

Σὲ λίγο ἀκόμη ἄκουσε καθαρὰ πιὰ ὁμιλίες. Καὶ νά, στὸ στρήψιμο τοῦ δρόμου, ἀντικρύστηκε μὲ τρεῖς στρατιῶτες. Ἤτανε φορτωμένοι παγούρια καὶ τα γιόμιζαν ἀπὸ ἕνα πηγάδι. Ἡ μάνα, γρήγορα-γρήγορα, φόρεσε τὰ παπούτσια της, καὶ βρῆκε τὸν πιὸ γλυκὸ τόνο φωνῆς γιὰ νὰ πῇ :

— Χριστὸς ἀνέστη, παιδιά !... Μὴν εἴδατε τὸ γιό μου ;

— Τὸ γιό σου ;

— Ναί... Εἶνε στρατιώτης... Μὰ μπορεῖ καὶ ποδεκανέας...

— Στὰ Πεζικά ;

— Στὰ Πυροβολικὰ εἶνε... Τρίτο τάγμα, λέει, δεύτερος λόχος κ.ἀ...

— Ἄ, ἄ... Μὰ θά πᾷς στὸν καταυλισμὸ νὰ ρωτήσῃς.

Ἡ Καραμπάτσαινα ἔστεκε μὲ τὰ χείλη μισανοιγμένα.

— Δὲν καταλαβαίνεις ; Νά, πάρε τοῦτο τὸ μονοπάτι. Πίσω ἀτὸ κεῖνες τὶς ἐλιές εἶνε ὁ καταυλισμός, δηλαδὴ στρατιῶτες πολλοί, τσαντήρια, κάρρα... σὲ μιὰ πλατωσιά... Ρώτα κεῖ καὶ θὰ σοῦ ποῦνε.

Ἡ Καραμπάτσαινα ἔκανε ὅπως τῆς εἶπαν. Καὶ σὰ βρέθηκε μέσα στὴν κατασκήνωση, ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες ποὺ γύριζαν ἀπάνω—κάτω, στοὺς ἀξιωματικούς, στὶς πυραμίδες τῶν ὅπλων ποὺ οἱ λόγχες τους γυάλιζαν στὶς ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, στὰ καζάνια ποὺ ἄχνιζαν—μέσα στὸ θόρυβο κεῖνο ἡ γυναίκα σάστισε... Ἕνας λοχίας τηνε κοίταξε καλὰ καὶ τὴ ρώτησε :

— Τί ζητᾷς, κυρά ;

— Τὸ γιό μου τὸ Θανασό... Ἀθανάσιος Καραμπάτσης τ' ὄνομά του... Στὰ Πυροβολικὰ εἶναι.

— Ἄ, στὰ Πυροβολικά ;... Μὰ τότε τράβα πιὸ πέρα... Νά, ἐκεῖ !

Κι' ἔδειξε κάτι ἄλλες σκηνές, πιὸ μακριά, ὥς πεντακόσια μέτρα πέρα.

Ἡ Καραμπάτσαινα χύθηκε κατὰ κεῖ. Ἡ καρδιά της βαροῦσε σφυρί, κι' ἕνας κόμπος τῆς ἔστεκε στὸ λαιμό...

Κάτου ἀπὸ ἕνα πεῦκο καθότουσαν σταυροπόδι πέντεἀξιωματικοί. Ἐφουμάριζαν κοιτάζοντας πέρα κατὰ τὸν ἥλιο ποὺ βασίλευε. Δὲ μιλοῦσανε, κ' ἤτανε σαν κατσουφιασμένοι. Ἕνας μάλιστα, ὁ πιὸ ἡλικιωμένος, τῆς ἔριξε μιὰ ἄγρια ματιά. Ἡ Καραμπάτσαινα φοβήθηκε καὶ δὲν κότησε νὰ ρωτήσῃ, μὰ κατηφόρισε πάρα κάτου, ἐκεῖ ποὺ εἶδε ἕνα μπουλούκι στρατιῶτες, κάτου ἀπὸ ἕνα ἄλλο πεῦκο. Πιὸ πέρα γυάλιζαν τὰ κανόνια, μαῦρα, μὲ τὶς ρόδες λασπωμένες, μὲ τὰ στρογγυλὰ στόματά τους γυρισμένα κατὰ τὶς βουνοσειρές... Κάρρα ἤτανε καὶ δῶ, ἀλόγατα, τσαντήρια... Μὰ ἐδῶ ἦταν ἡσυχία. Οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ μιλοῦσανε χαμηλόφωνα, λίγα λόγια, καὶ τὴ γαλήνηευοῦ κάμπου δὲν ἐτάραζε παρὰ τὸ χλιμίντρισμα κανενὸς ἀλόγου.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ

ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

— Τί ἔχεις καὶ βλέπεις ἔτσι συλλογισμένος αὐ ὁ τὸ καΐκι ; ρωτάει ἕνα βράδυ ἡ Μαριγὼ τό Φώτη τὸν ἄντρα της, ἐκεῖ ποὺ καθότανε κοντὰ στὸ παράθυρο, κατὰ τὸ γιαλό.

— Νά, βλέπω τὴ θάλασσα, καὶ θαμάζω τὴν ὠμορφιά της. Τί βλέπω !...

— Δὲν ἔβλεπες τὴ θάλασσα. Τὸ καΐκι ἔβλεπες. Τί εἶνε αὐτὸ τὸ καΐκι ;

— Καλά, τὄβλεπα καὶ τὸ καΐκι μὲ τἄσπρα πανιά του.

—Καί τί συλλογιόσουν ;

—Τί καλὰ νὰ μᾶς φέρνῃ!

—Χριστὲ καὶ Παναγιά μου ; Νὰ μὴ θέλει μαθὲς αὐτὸς ὁ χριστιανὸς να μοῦ πῇ κ' ἕνα στοχασμό του !...

Κ' ἔφυγε ἡ Μαριγὼ θυμωμένη.

Ἔμεινε μοναχὸς του ὁ Φώτης. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ κατὰ τὴν πόρτα χαμογελώντας, κούνησε τὸ κεφάλι του, κι' ἄρχισε νὰ μιλάῃ μοναχός του.

—Ἔβλεπα, ἔβλεπα, καὶ ποῦ νὰ σοῦ τὰ λέγω, Μαριγή μου, τί ἔβλεπα ! Τὴ μοῖρα σου καὶ τὴ μοῖρα μου ἔβλεπα. Τὴν ἀγάπη μου καὶ τὴν ἐλπίδα μου ἔβλεπα. Νὰ τί ἔβλεπα.

Καὶ γύρισε πάλι κατὰ τὴ θάλασσα καὶ κοίταζε τὸ καΐκι ὁ Φώτης.

—Νάτο, καὶ ἀράζει πάλι. Κάτω τὰ πανιά, μάγγινα τὸ σίδιρο. Ὄξω οἱ ναῦτες κ' ἴσα στὸ καπηλιό ! Ὄξω τὰ βαρέλια κ' οἱ βρῶμες. Νάτες ἡ γλυκιὲς ἡ ἐλπίδες. Κατέβα καὶ πήγαινε νὰ τὶς δῇς καὶ νὰ τὶς καμαρώσῃς. Σαρδέλες καὶ σιντίνα !

Καὶ στάθηκε πάλι συλλογισμένος.

Εἶνε τώρα τρία χρόνια ποὺ ἔβλεπα μιὰ βαρκοῦλα, μακρυά μα κρυά, στοῦ πελάγου τὴν ἄκρη. Ἕν' ἄσπρο σημαδάκι, καὶ τίποτις ἄλλο. Μὰ τί ἐμορφιὰ ποὺ τὴν εἶχε στὰ γαλάζια νερά ! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρταινα. Σιγά-σ γὰ ἀπὸ σημαδάκι ἔγινε σωστὸ πανί, ἕνα πανὶ καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀξέχαστη ἐκείνη βαρκοῦλα.

Μὰ τί πεταλοῦδα ἦταν ἐκείνη ! Τί μαγευτικὸ πρᾶμα ! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔπαιζε ἡ βαρκοῦλα στὰ γαλανὰ νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπες καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, ποὺ τἄσκιζε τὰ κύματα κι' ὅλο ἔρχοταν—ἔρχοταν. Ἀκόμα λιγάκι, κ' ἔβλεπες καὶ τὸ ναύτη μὲς στὴ βαρκοῦλα. Τί μαγευτικὸ πρᾶμα ! Τὶ Θεὸς ἐκεῖνος ποὺ ἀρμένιζε ἐκεῖ μέσα ! Ἔλεγες κ' ἔπαιζε μὲ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἔτσι σοῦ ἐρχόντανε νὰ τρέξῃς καὶ νὰ τ' ἀγκαλιάσῃς. Τἄκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μορμορυιτὸ τοῦ ἀφροῦ ποὺ σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώρη του, τἄκουγες καὶ τὸ πανάκι που πετοῦσε στ' ἀέρι καθὼς κατέβαινε.

Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνετ' ὁ ναύτης, τὸ δένει, πέρνει τὸ κοντάρι καὶ φέρνει τὴ βάρκα κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νὰ πηδήξω μέσα καὶ νὰ τὴ χαρῶ τὴ βαρκοῦλα. Τί πρᾶμα ἦταν ἐκεῖνο ! Τὶ ἀνυπόφερτη σιντίνα καὶ ψαρίλα, τὶ παληόξυλα καὶ καταραμωμένα σκοινιὰ ριγμένα δῶ καὶ κεῖ. Κι' ὁ ναύτης ; Τὶ χαμένο κορμί, ποὺ μήτε μὲ καλημέρισε! Ἄχ, ἤταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου ! Κατάλευκη βαρκοῦλα στα μακρυά, καὶ στ' ἀραγμά της—ψαρόβαρκα!...

† **Ἀργύρης Ἐφταλιώτης**

Ἡ ματιὰ τῆς μάνας ἔψαχνε παντοῦ, γοργή, ἀνήσυχη, γυρεύοντας τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο.

Ὁ ἥλιος εἶχε κρυφτεῖ πιά. Ἀρχίνιζε τὸ σούρουπο.

Ἡ Καραμπάτσαινα προχώρησε στὸ μπουλούκι τῶν στρατιωτῶν. Στὸ δρόμο ἕνας δεκανέας θέλησε νὰ τὴν ἐμπυδίσῃ.

— Τί θέλεις ἐδῶ, κυρά ;

— Τὸ γιό μου, παιδάκι μου, τό...

— Μὴν πᾷς ἐκεῖ.. Ἔχουμε κάτι σκοτωμένους, εἶπε ἀνόρεχτα.

Ἡ καρδιὰ τῆς μάνας πάγωσε.

— Σκοτωμένους ; μουρμούρισε.

— Ναί... ἔδωσε μιὰ ὀβίδα καὶ μᾶς πῆρε δυὸ ἄντρες κ' ἕναν ὑποδεκανέα.

Καὶ ὁ λοχίας γυρίζοντας τὴν πλάτη, τραβῆξε πέρα.

Τὰ πόδια τῆς μάνας τρέμανε. Μά ὥς τόσο ἡ ἀγωνία της τὴν ἔφερε κάτου ἀπὸ τὸ πεῦκο. Ἡ σκιὰ τοῦ δέντρου ἔπεφτε σ' ἕνα σωρὸ σκεπασμένο μ' ἕνα μεγάλο ἀντίσκηνο. Ἡ χήρα ἡ Καραμπάτσαινα γονάτισε, ἔγειρε μπροστὰ τὸ κορμί, καὶ πρὶν προφτάσουνε νὰ τῆς κρατήσουν τὸ χέρι, σήκωσε τὸ ἀντίσκηνο καὶ βρῆκε τὸ γιό της.

7 Ἀπριλίου 1928

Φώφ Λάφρα